

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

AZ EGSZB 536. PLENÁRIS ÜLÉSE, 2018. 07. 11. – 2018. 07. 12.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a 924/2009/EK rendeletnek az Unión belüli, határokon átnyúló fizetések egyes díjai és a valutaátszámítási díjak tekintetében történő módosításáról

(COM(2018) 163 final – 2018/0076 (COD))

(2018/C 367/05)

Előadó: **Daniel MAREELS**

Felkérés:	Európai Parlament, 2018.4.19. Európai Tanács, 2018.5.3.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke
Illetékes szekció:	„Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2018.6.7.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2018.7.11.
Plenáris ülés száma:	536.
A szavazás eredménye:	116/0/0
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB örömmel veszi a javaslatot, amelynek köszönhetően az euróövezeten kívüli országokban csökkenhetnek az euróban teljesített határokon átnyúló fizetések díjai, és átláthatóbbak lesznek a valutaátszámítási díjak. Az EGSZB a javaslat mielőbbi megvalósítását szorgalmazza.

1.2. A javaslat közvetlen hatása először az euróövezeten kívüli tagállamokban lesz érezhető. Ezekben az országokban el fognak tűnni az Unión belül euróban teljesített, határokon átnyúló fizetésekre alkalmazott magas díjak, mivel ezeket össze kell hangolni az adott tagállam hazai pénznemében teljesített belföldi ügyletek díjaival. Az EGSZB üdvözli ezeket az alacsonyabb díjakat, melyekkel főként a fogyasztók és a vállalkozások, különösen a kkv-k járnak majd jól.

1.3. A díjcsökkentés pedig kétségkívül oda vezet, hogy az egész Unióban növekszik a határokon átnyúló szabad mozgás és szabad kereskedelem, ami minden uniós tagállam számára előnyös. Az EGSZB fontosnak tartja az egységes piac ilyen módon történő elmélyítését és az ebből következő, kedvező gazdasági hatásokat.

1.4. Örömmel veszi továbbá, hogy ezzel elérjük a SEPA eredeti célját, azaz azt, hogy az Unión belül minden euróban teljesített fizetést belföldi ügyletnek tekintsünk. Ezzel párhuzamosan létrejön a lakossági pénzügyi szolgáltatások egységes piaca is, mivel véget ér az a jelenlegi gyakorlat, hogy az euróövezeten belüli és kívüli igénybevevők szétválasztásával kettéosztják a piacot. Így az euróövezeten kívüli igénybevevők számára is elérhetővé válnak az alacsonyabb díjak, melyeket az euróövezeten belüli igénybevevők fizetnek.

1.5. Az EGSZB már több ízben érvelt egy diverzifikált banki környezet mellett, amellyel garantálni lehet a rendszer stabilitását és hatékonyságát, illetve figyelembe lehet venni a különböző jövőbeli irányokat és az ágazat előtt álló kihívásokat. Ennek jegyében most azt kéri, hogy fordítsanak több figyelmet a költségszempontokra, amelyekkel az érintett bankok a javaslat következtében szembesülnek.

1.6. A piaci szereplőket a valutaátszámítással járó határon átnyúló ügylet teljes költségének közzétételére kötelezik, hogy az érintettek ismerjék ezeket a költségeket, mielőtt végrehajtják ilyen jellegű tranzakcióikat. Az EGSZB helyesli ezeket az új, kiegészítő átláthatósági követelményeket, mivel lehetővé teszik, hogy a fogyasztók jól válasszanak, és korrekt árat fizessenek az ilyen ügyletekért. Itt is figyelembe kell azonban venni, hogy egy technikailag rendkívül bonyolult műveletről van szó, amely költségekkel jár a szolgáltatókra nézve.

1.7. Végül az EGSZB megjegyzi, hogy ez a kérdés – bármennyire is technikai jellegű – kétségkívül kitűnő alkalom arra, hogy jól érthetően kommunikáljunk az Unió polgáraival. A szóban forgó módosítások kapcsán el lehet magyarázni az embereknek, hogy az Unió miként indít el mindenki számára pozitív változásokat és old meg hétköznapi problémákat.

2. Háttér

2.1. Már a 2000-es évek eleje óta foglalkoznak az Európán belüli nem készpénzes fizetések módjának harmonizációjával. Így már az euro bevezetésekor folyamatban volt a fizetések egységes európai piacának, azaz az egységes eurófizetési térségnek (Single Euro Payments Area, SEPA) ⁽¹⁾ a kiépítése. Ennek keretében a nemzeti fizetési rendszerekről fokozatosan áttértek egy európai rendszerre. Ez a folyamat 2014-ben zárult le.

2.2. Az európai rendszerrel a hatóságok, kereskedők és vállalkozók az euróövezetben és az Európai Unióban ⁽²⁾ mindenhol könnyen teljesíthetik fizetéseiket annak köszönhetően, hogy egyforma fizetési eszközöket – bankkártyákat, átutalásokat és beszedési megbízásokat – használnak. Megszűnt az országok szerinti megkülönböztetés: Európán belül minden fizetési ügylet „belföldi fizetésnek” minősül.

2.3. Emellett több más kezdeményezést is útnak indítottak, hogy a fizetések díjai egyfelől átláthatóbbak, másfelől alacsonyabbak is legyenek. Ennek keretében egyebek mellett az Unión belül euróban teljesített, határokon átnyúló fizetések díját összehangolták az euróban teljesített belföldi ügyletek díjaival. Ezt a 2560/2001/EK rendelet írta elő, melynek helyébe később a 924/2009/EK rendelet lépett.

2.4. Ennek az intézkedésnek a gyakorlatban csak az euróövezetbe tartozó tagállamokban volt hatása ⁽³⁾, illetve Svédországban, amely alkalmazott egy olyan, a rendeletben biztosított lehetőséget ⁽⁴⁾, amellyel az euróövezeten kívüli tagállamok élhettek, hogy a szabályozást kiterjesszék a nemzeti pénznemre.

2.5. A „Jobb termékek, bővebb választék” című, a lakossági pénzügyi szolgáltatásokról szóló, 2017. márciusi cselekvési tervben az Európai Bizottság elkötelezte magát amellyel, hogy intézkedéseket javasol a határon átnyúló fizetések díjainak minden tagállamra vonatkozó csökkentése érdekében, és megvizsgálja a dinamikus valutaátszámítási gyakorlatokat ⁽⁵⁾.

2.6. A fent említett 924/2009/EK rendelet módosítására irányuló, most előterjesztett javaslat ⁽⁶⁾ célja, hogy az Unión belül euróban teljesített ügyletekre vonatkozó, fent említett szabályozás jelentette előnyt az euróövezeten kívüli tagállamokban is élvezhessék az emberek és a vállalkozások. Így csökkenteni lehet az Unión belüli, határokon átnyúló fizetések díjait oly módon, hogy ezeket összehangolják az adott tagállam hazai pénznemében teljesített belföldi ügyletek díjaival.

2.7. Ezzel párhuzamosan ⁽⁷⁾ újabb átláthatósági követelményeket támasztanak a valutaátszámítási gyakorlatokkal szemben. Ezeknek köszönhetően a jövőben nyilvánosak lesznek a határokon átnyúló ügyletek díjai.

⁽¹⁾ A SEPA-ról az Európai Pénzforgalmi Tanács honlapján tudhat meg többet: <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/>.

⁽²⁾ A SEPA-rendszerek földrajzi alkalmazási területe jelenleg 34 országra és területre terjed ki. Ezek a 28 uniós tagállam, valamint Izland, Norvégia, Lichtenstein, Svájc, Monaco és San Marino. Lásd az 1. lágjegyzetben megadott honlapot.

⁽³⁾ Következésképpen pedig az euróban teljesített fizetésekre.

⁽⁴⁾ Ezt a lehetőséget minden tagállam számára biztosította a határokon átnyúló fizetésekről szóló 2560/2001/EK rendelet és az ennek helyébe lépő 924/2009/EK rendelet.

⁽⁵⁾ Lásd: COM(2017) 139 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52017DC0139>. Lásd különösen az 1. és 2. javasolt intézkedést.

⁽⁶⁾ Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a 924/2009/EK rendeletnek az Unión belüli, határokon átnyúló fizetések egyes díjai és a valutaátszámítási díjak tekintetében történő módosításáról. Lásd: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1524213305690&uri=CELEX:52018PC0163>.

⁽⁷⁾ Úgyanebben a rendeletjavaslatban.

2.8. Az EGSZB üdvözli, hogy a piaci szereplőkkel szemben több új átláthatósági követelményt támasztanak a valutaátszámítás terén. Így az érintettek a határon átnyúló ügylet teljes költségét ismerik, mielőtt végrehajtják ilyen jellegű tranzakcióikat.

3. Megjegyzések és észrevételek

3.1. Az EGSZB üdvözli a javaslatokat, melyeknek köszönhetően a SEPA-val összefüggő előnyöket az euróövezeten kívüli tagállamokban is élvezhetik az emberek és a vállalkozások. Így általában csökkenni fognak az Unión belül euróban teljesített, határokon átnyúló fizetések díjai, különösen az imént említett országokban. Ezzel párhuzamosan és ezt kiegészítve több átláthatósági követelmény lesz érvényben a valutaátszámítás terén.

3.2. Így ezek a javaslatok elősegítik a lakossági pénzügyi szolgáltatások egységes piacának megvalósítását, mivel megszüntetik az Unión belül euróban teljesített, határokon átnyúló fizetések piacának jelenlegi megosztottságát. Az euróövezeten belüli igénybevevők az ilyen típusú fizetéseknél teljes mértékben élvezhetik a SEPA előnyeit, ellentétben azokkal az igénybevevőkkel, akik az eurótól eltérő valutával rendelkező tagállamokban élnek.

3.3. Az euróövezeten belüli igénybevevők többnyire alacsony, sőt elhanyagolható díjak mellett hajthatnak végre ilyen tranzakciókat, ellentétben az euróövezeten kívüli igénybevevőkkel, akik általában magas díjakat fizetnek ugyanezért. Helyes és nagyon fontos, hogy véget vessünk ennek a helyzetnek. Az euróövezeten kívüli országokban a pénzforgalmi szolgáltatóknak az euróban teljesített, határokon átnyúló fizetések díjait össze kell hangolniuk az adott tagállam hazai pénznemében teljesített belföldi ügyletek – általában alacsonyabb – díjaival.

3.4. A díjcsökkentésnek feltehetően minden tagállamban kedvező hatása lesz az Unión belüli határokon átnyúló szabad mozgásra és szabad kereskedelemre nézve. Így az euróövezeten kívüli fogyasztók könnyebben hozzáférhetnek az euróövezeten belüli piacokhoz, ami e piacok számára is előnyös. Hasonlóan könnyű lesz a hozzáférés a vállalkozások, különösen a kkv-k számára, melyek ezáltal megerősíthetik piaci pozíciójukat és növelhetik versenyképességüket, ami pedig előnyös lesz számukra.

3.5. Az EGSZB egyetért azzal a döntéssel, hogy a javasolt szabályozással az euróban teljesített ügyleteket célozzák meg. A „Cselekvési terv a lakossági pénzügyi szolgáltatásokról” tárgyban kidolgozott véleményében ugyanis az EGSZB üdvözölte, hogy „ebben a szakaszban az Európai Bizottság tartózkodik a szabályozó intézkedésektől”⁽⁸⁾. Ugyanakkor komoly előrelépésről beszélhetünk az érintett tagállamok számára, amelyek már régóta megtehették volna ezt a lépést, mégsem éltek a lehetőséggel⁽⁹⁾.

3.6. Sok érv szól a szóban forgó döntés mellett⁽¹⁰⁾, például az, hogy nem billenti ki a mérleg nyelvét sem a pénzforgalmi szolgáltatók⁽¹¹⁾, sem pedig az ilyen szolgáltatásokat igénybevevők⁽¹²⁾ határozottabb kéréseinek javára. Emellett a javasolt megoldás jobban közelít egy „testre szabott” megoldás elképzeléséhez. Engedi ugyanis, hogy figyelembe vegyünk az érintett tagállam jellegzetességeit és állapotát, többek között a fizetési rendszerek és a pénzforgalmi szolgáltatók szintjén.

3.7. Annak érdekében, hogy a fogyasztóknak egy külföldi valutaátszámítás során lehetőséget adjunk a helyes döntés meghozatalára – ami jelenleg aligha lehet könnyű, mivel nem mindig rendelkeznek időben a megfelelő információval –, több új átláthatósági követelmény is megjelenik a piaci szereplőkkel szemben. Így a határon átnyúló ügylet teljes költségét közzé kell tenni, hogy az érintettek ismerjék ezeket a költségeket, mielőtt végrehajtják ilyen jellegű tranzakcióikat.

3.8. Az EGSZB nagyon fontosnak tartja ezt az igénybevevők és fogyasztók számára előnyös átláthatósági követelményt, ahogy a tranzakciók biztonságát is. Hasonló jelentőséget tulajdonít annak is, hogy megállapítsák az ilyen szolgáltatások díjának felső határát, miközben várja a konkrét, végleges végrehajtási intézkedések kidolgozását⁽¹³⁾. A pénzforgalmi szolgáltatók számára ez a kérdés rendkívül összetett és nehéz, ezért úgy helyes, ha figyelmet fordítunk a velejáró költségszempontokra is.

⁽⁸⁾ Lásd HL C 434., 2017.12.15., 51. o., 1.1. pont.

⁽⁹⁾ Lásd a 2.4. pontban említett lehetőséget.

⁽¹⁰⁾ Részben ezeket foglalja össze a kérdéses javaslatokról szóló sajtóközleménnyel együtt közreadott ismertető: „FAQ: Cross border payments” [GYIK: Határokon átnyúló fizetések]. Lásd: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-2424_en.htm.

⁽¹¹⁾ Akik inkább a status quo mellett érveltek.

⁽¹²⁾ Akik szívesebben látták volna még több ügylet szabályozását.

⁽¹³⁾ Tekintettel a gyorsan változó környezetre és a kérdés technikai jellegére, egy a rendelet hatálybalépésétől számított legfeljebb 36 hónapos időszak került meghatározásra.

3.9. A szóban forgó javaslatok következményeképpen a pénzforgalmi szolgáltatók oldalán jelentős költségek és bevételkiesések várhatók⁽¹⁴⁾. Még ha a jelenlegi helyzet talán nem is teljesen kielégítő és a veszteségeket idővel némileg csökkenteni lehet, így is elengedhetetlen, hogy megfelelő figyelmet fordítsunk erre a költség szempontokra.

3.10. A költség szempont figyelembevételére – ahogy azt az EGSZB a közelmúltban a diverzifikált banki környezet melletti érvelésének keretében is megjegyezte⁽¹⁵⁾ – a rendszer stabilitásának és hatékonyságának garantálásához van szükség⁽¹⁶⁾. Nem szabad figyelmen kívül hagynunk továbbá, hogy a bankok napjainkban számos fontos kihívással szembesülnek, többek között a szabályozási és felügyeleti keretrendszerben, illetve egyes jövőbe mutató fejlesztésekre⁽¹⁷⁾, a tartósan alacsony kamatlábakra és több más körülményre⁽¹⁸⁾ való tekintettel.

3.11. Végül az EGSZB megjegyzi, hogy ez a kérdés – bármennyire is technikai jellegű – kétségkívül kitérő alkalom arra, hogy jól érthetően kommunikáljunk az Unió polgáraival. A szóban forgó módosítások kapcsán ugyanis el lehetne magyarázni az embereknek, hogy az Unió miként indít el pozitív változásokat a vállalkozók, polgárok és fogyasztók életében, és hogyan old meg hétköznapi, például utazásaink során felmerülő problémákat.

Kelt Brüsszelben, 2018. július 11-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER

⁽¹⁴⁾ A javaslat indokolása egy évente 900 millió eurós összeget említ az euróban teljesített határokon átnyúló ügyletekkel kapcsolatban.

⁽¹⁵⁾ HL C 434., 2017.12.15., 51. o., INT/822 jelű vélemény, 3.6. pont.

⁽¹⁶⁾ Lásd: HL C 251., 2015.7.31., 7. o., 1.1. pont és HL C 451., 2014.12.16., 45. o., 1.11. pont.

⁽¹⁷⁾ Például a pénzügyi technológia és a blokklánc terén, illetve a fenntartható gazdaság finanszírozását illetően. A fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló európai bizottsági cselekvési tervvel kapcsolatban lásd: https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en (COM(2018) 97 final).

⁽¹⁸⁾ Például a nemteljesítő hitelek uniós megközelítése (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/managing-risks-banks-and-financial-institutions/non-performing-loans-npls_en).